

การพัฒนากิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสาน
เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สุรีย์ ดาวอุดม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนากิจกรรมดนตรีบำบัด
แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เสนอโดย
นางสาวสุรีย์ ดาวอุดม เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดมหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)

วันที่ 6 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2552

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณวิไล นันทมานพ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง)

.....กรรมการ
(ดร.แสน สมนึก)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.สันติ แสงสุก)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนากิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง ดร.แสน สมนึก
ชื่อนักศึกษา	สุรีย์ ดาวอุตม
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 3) เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนอนุบาลวัดป่าเลไลยก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 30 คน โดยสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) กิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ 2) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ 3) แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติทดสอบที (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 90.25/88.61 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
2. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เจตคติต่อการเรียนด้วยกิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title	Development of Mixed Music Therapy Activities for Improving Prathomsuksa 4 Students' Emotional Quotient
Thesis Advisors	Asst. Prof. Dr. Pramote Chanruang Dr. San Somnuek
Name	Suree Dao-u-dom
Concentration	Curriculum and Instruction
Academic Year	2009

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) develop mixed music therapy activities for improving Prathomsuksa 4 students' emotional quotient according to the standard criteria of 80/80, 2) compare their emotional quotient before and after studying when they were taught using mixed music therapy activities, and 3) compare their attitudes before and after studying when they were taught using mixed music therapy activities. The sample drawn using simple random sampling was 30 Prathomsuksa 4 students from Wat Palaylai School, under Suphan Buri Educational Area Office 1, during the first semester of the academic year 2009. The instruments were 1) mixed music therapy activities to improve emotional quotient with an efficiency of 90.25/88.61, 2) an evaluation form of emotional quotient with a reliability of 0.84, and 3) an attitude test towards studying with a reliability of 0.92. Data were analyzed in terms of mean, standard deviation, and t-test.

The results were as follows:

1. the efficiency of the mixed music therapy activities was 90.25/88.61 which was higher than the standard criteria of 80/80.
2. the students had better emotional quotient after they were taught using mixed music therapy activities with a significance level of .05.
3. their attitude towards studying were more positive after they were taught using mixed music therapy with a significance level of .05.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือและแนะนำอย่างดีจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง และ ดร.แสน สมนึก ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการชาญชัย ตาบสมุทร ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดป่าเลไลยก์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีนทิพย์ ภู่อาลี รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ดร.เนติ เฉลยวาเรศ ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี นายอารมณ วังศ์บัณฑิต ศึกษาานิเทศน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1 นางศรีอัมพร ประทุมพันธ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลวัดป่าเลไลยก์ ที่ได้กรุณาตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีทุกท่านที่ได้กล่าวนามไว้ ที่ได้ให้ความรู้ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสมชาย คุณแม่ประเทือง ครอบครัวดาวอุตม และขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่ช่วยเหลือเกื้อหนุน เป็นกำลังใจที่ดี งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุรีย์ ดาวอุตม

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
ประกาศคุณูปการ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	13
หลักการ.....	13
จุดมุ่งหมาย.....	16
โครงสร้าง.....	17
มาตรฐานการเรียนรู้.....	18
การจัดเวลาเรียน.....	18
การจัดการเรียนรู้.....	19
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	20
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	22
ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	22
ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	22
เป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	24

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	24
แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	24
การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	25
ดนตรีบำบัด.....	26
ความหมายของดนตรีบำบัด.....	26
ดนตรีบำบัดกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์.....	26
กระบวนการและรูปแบบของดนตรีบำบัด.....	28
ดนตรีบำบัดในโรงเรียน.....	29
รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย.....	29
ความหมายของรูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย	29
รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัยตามแนวคิดใน	
การพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (instruction model based on	
simpson's procees for psycomotor skill development).....	30
ความฉลาดทางอารมณ์.....	31
ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์.....	31
ความสำคัญและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์.....	33
องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์.....	33
การประเมินความฉลาดทางอารมณ์.....	36
เจตคติต่อการเรียน.....	39
ความหมายของเจตคติ.....	39
การวัดเจตคติ.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
งานวิจัยภายในประเทศ.....	40
งานวิจัยต่างประเทศ.....	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
รูปแบบการวิจัย.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	44

	หน้า
บทที่ 3 (ต่อ)	
การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	67
สมมติฐานการวิจัย.....	67
วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	69
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ วิจัย.....	79
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	81
ภาคผนวก ค แบบประเมินค่า IOC สำหรับผู้เชี่ยวชาญ แบบประเมิน ความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กอายุ 6-11 ปี (สำหรับ เด็กประเมินตนเอง.....	89
ภาคผนวก ง ตัวอย่างกิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนา ความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4.....	115
ภาคผนวก จ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์และแบบวัดเจตคติ.....	212
ภาคผนวก ฉ ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ.....	225

	หน้า
ภาคผนวก ข ผลการพัฒนาและการใช้กิจกรรมดนตรีบำบัดแบบ ผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	242
ภาคผนวก ช ตัวอย่างผลงานนักเรียนและภาพบรรยากาศในการจัด กิจกรรม.....	249
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	256
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	259

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1	แสดงแบบแผนการทดลอง..... 44
ตาราง 2	รายละเอียดของการใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์และแบบวัด เจตคติต่อการใช้กิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสาน เพื่อพัฒนาความ ฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4..... 54
ตาราง 3	แสดงคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้ร้อยละ 80 ขึ้นไป จากการทำ แบบประเมินท้ายชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4..... 59
ตาราง 4	แสดงการเปรียบเทียบผลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน หลังการใช้กิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาด ทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการประเมิน ของครูกับเด็กประเมินตนเอง..... 60
ตาราง 5	แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ของ นักเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้กิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสาน เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 65
ตาราง 6	แสดงระดับเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนหลังการใช้กิจกรรมดนตรี บำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4..... 65
ตาราง 7	แสดงเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมดนตรีบำบัด แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4..... 66
ตาราง 8	แสดงผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความ ฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กอายุ 6-11 ปี (สำหรับเด็กประเมินตนเอง) ของผู้เชี่ยวชาญ..... 226
ตาราง 9	แสดงผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความ ฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กอายุ 6-11 ปี (สำหรับครูประเมิน) ของ ผู้เชี่ยวชาญ..... 229
ตาราง 10	แสดงผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดเจตคติต่อ การเรียนกิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสาน ของผู้เชี่ยวชาญ..... 231

	หน้า
ตาราง 21 แสดงคะแนนจากการทำแบบประเมินท้ายกิจกรรมที่ 1-9 ของนักเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง.....	243
ตาราง 22 แสดงคะแนนประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จากการทดสอบกับ นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง.....	245
ตาราง 23 แสดงคะแนนประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ก่อนและหลังเรียนด้วย กิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์...	247
ตาราง 24 แสดงคะแนนเจตคติ ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมดนตรีบำบัดแบบ ผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์	248

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
ภาพ 2 แสดงขั้นตอนการสร้างกิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนา ความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	47
ภาพ 3 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์.....	50
ภาพ 4 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมดนตรี บำบัดแบบผสมผสาน เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	52

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต